

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ
  - 7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2
4. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 3,267 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) แบบกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 344 ฉบับ จำแนกเป็นแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 240 ฉบับ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 104 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ตามขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 แยกตามสถานภาพ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และหากพบข้อแตกต่างก็จะทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของตุกี (Tukey's Method)
5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประเภทมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) แบบสอบถามดังกล่าว ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ
(Checklist)

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด
(Open - Ended)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม
เขต 2 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวน 344 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 69.80 และโรงเรียน
ขนาดใหญ่ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 เมื่อจำแนกตามสถานภาพมีจำนวนเท่ากัน คือ
สถานภาพละ 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

2. การศึกษาระดับความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัด
การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือด้านการ
บริหารงานบุคคล รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการ
บริหารงบประมาณ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ
ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และ
ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับ มาก

ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า ทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียนพบว่า ทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า จำนวน 28 ข้อ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอีกจำนวน 2 ข้อ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ข้อ 3 การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และข้อ 8 การจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

4. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์มีความแตกต่างกันทุกด้าน จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของตุกี (Tukey's Method) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังนี้

โดยรวม ความพึงพอใจ ในสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษากับสถานภาพอื่นที่เหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ ความพึงพอใจ ในสถานภาพของผู้แทนผู้ปกครองกับผู้แทนครูและผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูกับผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชนกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหาร

สถานศึกษา ผู้แทนศิษย์เก่ากับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้แทนองค์กรศาสนา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงบประมาณ ความพึงพอใจ ในสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
กับสถานภาพอื่นที่เหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงานบุคคล ความพึงพอใจ ในสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
กับสถานภาพอื่นที่เหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงานทั่วไป ความพึงพอใจ ในสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
กับสถานภาพอื่นที่เหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อ
การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปได้
ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ มีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา 3 ลำดับแรก คือ
ผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นที่ปรึกษา แนะนำกับบุคลากร ควรนิเทศงานวิชาการอย่าง
สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา และควรลดกิจกรรมอื่น
มาให้ความสนใจกับกิจกรรมด้านวิชาการให้มากขึ้น

ด้านการบริหารงบประมาณ มีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา 3 ลำดับแรก คือ
ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เพียงพอและเหมาะสม ควรใช้
จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และควรมีบัญชีรับ – จ่าย ถูกต้องตามระเบียบ เป็น
ปัจจุบัน โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ พร้อมทั้งควรแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วยทุกครั้ง

ด้านการบริหารงานบุคคล มีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา 3 ลำดับแรก คือ
อัตรากำลังครูมีน้อย แต่ภาระงานมาก ควรจัดหาอัตรากำลัง ให้เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้
ความสามารถ เฉพาะด้าน เช่น ภาษาต่างประเทศ และควรกระจายความรับผิดชอบให้บุคลากร
ทุกคน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

ด้านการบริหารงานทั่วไป มีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา 3 ลำดับแรก คือ
ควรระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรให้
ความสำคัญกับบทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรมีมติเสียงข้าง
มากในการปฏิบัติงาน และควรให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วม สนับสนุน ส่งเสริมการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 มีประเด็นที่ค้นพบที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทาง ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น งบประมาณ จำนวนบุคลากร และที่ตั้งของโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนแต่ละขนาดก็มีความพร้อมในแต่ละด้านที่แตกต่างกันไป อันส่งผลถึงความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนและความพึงพอใจของชุมชนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ บุญหล้า (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความคิดเห็น ที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับความ พึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า ทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนน้อย ครูขาดความตระหนักและความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรสร้างความตระหนักให้ครูได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการบริหารงบประมาณ

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด ฯลฯ คณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณของทางราชการเป็นการจัดสรรแบบงบประมาณรายหัว จึงส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาในการบริหารงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีน้อยไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ด้านการบริหารงานบุคคล

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การลงโทษ หรือดำเนินการทางวินัยแก่บุคลากรที่มีความผิด คณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตของคนไทยนั้นเป็นแบบให้อภัยและให้ออกสา คังนั้น เมื่อครูทำความผิดผู้บริหารจึงมักจะใช้วิธีการตักเตือน ซึ่งในสายตาของบุคคลภายนอกจึงเกิดความสงสัยในการลงโทษครู และในบางกรณียังพบว่าครูที่ทำความผิดยังมีพฤติกรรมทำความผิดซ้ำ จึงทำให้ความพึงพอใจในประเด็นนี้อยู่ในระดับ น้อย

ด้านการบริหารงานทั่วไป

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และ การส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการประสานงานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษามีน้อย รวมถึงการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น อีกทั้งการให้บริการแก่ชุมชนของโรงเรียนยังมีไม่มากนัก คังนั้นในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ควรมีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาให้มีส่วนร่วมในการจัดทำ ส่วนการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนนั้นทั้งชุมชนและโรงเรียนจะต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างกันให้มาก เพื่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจ อีกทั้งโรงเรียนยังต้องแสดงตัวเพื่อเป็นกำลังหลัก

ในการช่วยเหลือชุมชนในด้านวิชาการ เป็นที่ปรึกษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ในทางกลับกันชุมชนก็ต้องแสดงให้เห็นว่าชุมชนเองก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยกลุ่มบุคคลจำนวน 8 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างก็มีความใกล้ชิดกับโรงเรียนมากน้อยไม่เท่ากัน จึงมีผลให้การรับรู้ข้อมูล และข่าวสารของโรงเรียนแตกต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ ต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนแตกต่างกัน ด้วย สอดคล้องกับ พรรษา หงษ์ภักดี (2544 : 79) ที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจต่อครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นปีที่ 3 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายงานด้านวิชาการและงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครูมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถานภาพอื่นทุกด้าน จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครูต่างปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน เป็นผู้มีส่วนในการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงมีความใกล้ชิดกับการศึกษามากกว่าสถานภาพอื่น ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม สว่างกต (2550 : 117) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน และกลุ่มที่มาจากภายนอกโรงเรียน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีความพึงพอใจสูงกว่า คณะกรรมการที่มาจากภายนอกโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนและครู เป็นผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง ได้รับความรู้จากการพัฒนาตนเอง ทั้งการอบรม ประชุมสัมมนา และการศึกษาหาความรู้จากเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบที่หลากหลายที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มที่ปฏิบัติงานนอกโรงเรียน ถือว่าเข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน เพราะอาชีพหลักอาจจะมาจากหลายอาชีพแต่ก็มีความสนใจในด้านการศึกษา แสดงให้เห็นว่า ความพึงพอใจ

สามารถจะสร้าง และพัฒนาได้ จะเห็นได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และครู ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ได้รับความรู้และมีความพึงพอใจสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานนอกโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมสัมพันธการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการศึกษา และควรมีการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาของชุมชนของสังคม และของชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อค้นพบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับน้อย สามารถนำมาเสนอแนะได้ ดังนี้

1. ควรมีการปรับปรุงการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้ครูได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอ
2. ควรมีการปรับปรุงการบริหารงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนด ฯลฯ ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย โดยเน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และควรตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การใช้งบประมาณของสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
3. ควรมีการปรับปรุงการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะการลงโทษ หรือ ดำเนินการทางวินัยแก่บุคลากรที่มีความผิด ซึ่งในการตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาหรือบุคคลในชุมชนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย เพื่อให้การชุมชนได้มีส่วนร่วมรับรู้และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตัดสินความผิดนั้นด้วย
4. ควรมีการปรับปรุงการบริหารงานทั่วไป ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน ควรมีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาให้มีส่วนร่วมในการจัดทำ ส่วนการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนนั้นทั้งชุมชนและโรงเรียนจะต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างกันให้มาก เพื่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ด้านการบริหารวิชาการ ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการรายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับการลงโทษ หรือการดำเนินการทางวินัยแก่บุคลากรที่มีความผิด
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY